

Oierii bistriteni din zona de munte au de-acum expoziția lor

Descriere imagine:
Turcane din Bistrita

Personal, mi-am dorit foarte mult sa particip la o expoziție a crescatorilor de ovine din zona montana romaneasca, pentru ca nicaieri nu intalnesti, ca la acesti oameni, atata daruire, sacrificiu si lupta continua pentru pastrarea a tot ceea ce a daruit natura muntelui, cu atata generozitate.

Ca s-a nimerit sa fie Bistrita-Nasaud, mai exact Prundu Bargaului, locul in care sa mi se implineasca vrerea, n-a fost decat o intamplare fericita, prilejuita de osteneala a catorva oameni care au facut posibila organizarea expoziției primei expoziții de oi din zona montana a judetului.

Evenimentul, purtand un nume cu rezonanta latina, **Expo Ovis Pastoralis Montana** €, s-a petrecut in ultima zi a lunii septembrie, o zi de toamna in care Dumnezeu a trimis in acele locuri toata caldura si seninul cerului.

Nu a fost doar o simpla prezentare si ierarhizare a celor mai valoroase exemplare de ovine din zona montana, ci o competitie profesionala, care a oferit o cu totul alta perspectiva oieritului montan, in stransa legatura cu traditiile pastorale specifice locului.

Desi au existat multe piedici in calea acestei expoziții, trecand peste rautatile mai mici, sau mai mari, specifice, pana la urma, naturii umane, este bine ca ziua de 30 septembrie a fost demersul reusit al recunoasterii valorii si importanței proprietarilor de oi din Sara Bargaielor, care, pentru prima oara in viata si activitatea lor, au simțit cu adevarat ca rolul lor pe aceste meleaguri este unul bine definit.

Poate ca tocmai simplitatea, sinceritatea si omenia bistritenilor care au pus umarul la organizarea expozitiei, au facut din aceasta si o manifestare de suflet.

Cel putin, asa am simtit-o si asa o astern pe hartie. Initiativa a fost a Asociatiei Judetene a Crescatorilor Montani de Ovine **Deadu Negru** din Bistrita-Nasaud, prin presedintele ei, Vasile Turculet, impreuna cu ~~urza~~ ~~urza~~ asociatiei din Valea Bargaului, condusa de Teofil Balan.

Au contribuit la organizare Consiliul local din Prundu Bargaului, Oficiul Judetean de Consultanta Agricola Bistrita-Nasaud si Unitatea de Ameliorare si Reproductie in Zootehnie din judet.

Au fost prezenti la expozitie subprefectul judetului Bistrita-Nasaud, Gheorghe Tuta, primarul din Prundu Bargaului, Ilie Vlad, senatorul Mircea Mereuta, Mioara Bocanici din partea CEFIDEC Vatra Dornei, profesorul Stelian Vasile Daraban de la catedra de ovine a Facultatii de Zootehnie Cluj, directorul UARZ din Bistrita-Nasaud, Emilut Gaina si seful consultantei bistritene, Ioan Patrascan.

Li s-au alaturat reprezentantii altor asociatii de crescatori de ovine, din Arad, Botosani, Cluj, Hunedoara. Toti cei prezenti la Prundu Bargaului au apreciat interesul deosebit al organizatorilor pentru pastoritul din zona montana, iar autoritatile competente au promis o mai profunda implicare pentru rezolvarea problemelor cu care se confrunta acest sector de activitate.

Speram ca mesajul acestor oameni, crescatori de ovine, sa fie bine auzit si percept ca atare, pentru ca, pana la urma, de ei depinde, in mare parte, traiul nostru zilnic si viitorul ca natie de sine statatoare.

Castigatorii expozitiei

Comisia de bonitare, alcatuita din specialisti in zootehnie, a stabilit castigatorii expozitiei, care au primit din partea organizatorilor diplome, cupe si sticle de vin.

La categoria "Turcana selectionata", adica exemplarele cu origine cunoscuta si certificata pe minimum trei generatii anterioare, avand caracterile stabilizate genetic, s-au putut face comparatii intre cardurile de oi expuse.

Locul I la categoria de varsta adulta, atat la femele cat si la masculi, i-a revenit crescatorului Adrian Emil Rusu, din Petris.

Locul al II-lea la aceasta categorie l-au castigat Sandu Pop din Petris la femele si Toader Bica din Muresenii Bargaului, la masculi.

Al treilea loc de pe podium l-au impartit Ioan Pop pentru femele si Sandu Pop pentru masculi, ambii crescatori din Petris.

La categoria de varsta ~~precedent~~ ~~precedent~~, Sandu Pop din Petris si-a adjudecat prima pozitie, la ambele sexe, ~~at~~ ~~at~~ locul al doilea, de Toader

Bica la femele si Florin Pop, din Petris, la masculi. Locul al treilea a fost ocupat de Aurel Matei, la femele si Avacum Sangeorzan la masculi, amandoi din Ilva Mica.

Cea de-a treia categorie de varsta din concurs, ovine an curent, si-a desemnat castigatorii in persoana lui Valer Matei din Ilva Mica, ocupantul primei pozitii cu femelele expuse si Toader Bica, primul loc la masculi.

Locul al doilea i-a revenit lui Sandu Pop, pentru femele, si crescatorului Avacum Sangeorzan pentru masculi. Pe locul al treilea s-au situat Avacum Sangeorzan cu femele si Ioan Pop la categoria masculi.

In schimb, oile expuse la clasa "Turcana locala", apartinand rasei emergente denumita Turcana, reprezentata de diferite tipuri de oi, selectate fiecare dupa criteriile preferate de unul sau mai multi crescatori, nu pot fi comparate intre ele.

De aceea, departajarea lor de catre comisia de bonitare a fost realizata pe baza omogenitatii fiecarui card prezentat, si a starii de intretinere a animalelor. Prin urmare, la aceasta clasa nu s-au acordat cupe.

La categoria de varsta "Cea adulta", au fost desemnati castigatori Toader Tomoroga din Susenii Bargaului, cu locul I la ambele sexe, pe locul al doilea Grigore Hangan din Muresenii Bargaului si Nicolae Sovrea din Rusu Bargaului si pe locul al treilea Crinel Tanase din Susenii Bargaului la femele si Grigore Hangan la masculi.

La categoria an precedent, au urcat pe podium Toader Tomoroga, cu locul I, urmat de Grigore Hangan si Crinel Tanase, ocupantii locurilor II si III.

Primul loc la categoria an curent i-a revenit crescatorilor Gheorghe Bruma din Ilva Mica, pentru femele, si Grigore Hangan pentru masculi. Locul al doilea l-au ocupat Toader Tomoroga la femele si Gheorghe Bruma la masculi, iar pozitia a treia a revenit crescatorilor Gheorghe Grigore Hangan (femele) si Toader Tomoroga (masculi).

Am tinut in mod special sa public numele acestor oieri munteni de pe Valea Bargaielor.

Multi dintre ei au coborat cu oile din munte ca sa fie prezenti la expozitie.

Eforturile, curajul si priceperea lor de a munci in conditii naturale vitrege, sunt inca un motiv in plus ca autoritatile romane sa-si indrepte privirea si spre pastoritul din zona montana, cu tot ceea ce presupune el, de la refacerea pasunilor la asigurarea cailor de acces, de la programele de ameliorare a efectivelor ovine din arealul muntos al Romaniei la obtinerea indemnizatiilor compensatorii pentru handicapul natural generat de zona de munte.

Toti participantii au fost castigatori!

Revista Ferma a apreciat demersurile organizatorilor si, mai ales, ambitia si daruirea crescatorilor de ovine prezenti la Prundu Bargaului.

De aceea, am decis acordarea unor premii speciale, pentru toti cei 13 proprietari de ovine care au expus animale, constand in abonamente la revista Ferma si la ziarul Anunturi Agricole pe un an de zile.

De asemenea, am premiat si cel mai tanar crescator de oi de rasa, in persoana lui Ioan Pop de 24 de ani, din Petris, oferindu-i un pachet de carti de specialitate din colectia Ferma. Tot un pachet de carti a primit si cel mai varstnic crescator de ovine, Nicolae Sovrea.

Ciobanas cu trei sute de oi...

M-a impresionat de cand l-am vazut. Statea intre oile lui, oferind explicatii celor care se opreau in dreptul standului, la fel de matur si sigur pe el ca orice alt oier din expozitie. Emil Adrian, din Petris, are doar 12 ani si este elev in clasa a sasea.

Vara, cand alti copii pleaca in vacante la mare sau la bunici, el e pe munte cu oile. De multe ori, cand parintii sunt plecati cu treburi, el e singur, cu cele peste trei sute de oi. Tot ce-si doreste pe viitor este sa-si mosteneasca tatal, sa devina si el oier.

E un copil inca, dar stie deja meserie, zambeste ca un copil, dar gandul lui e departe, sus la munte, acolo unde visul lui va deveni, intr-o buna zi, realitate.

L-am incurajat si l-am felicitat pentru daruirea, de ce nu, pentru curajul lui de a lua viata in piept de la 12 ani, si i-am oferit un premiu de 50 de lei si cate un abonament la revista Ferma si la ziarul Anunturi Agricole, care sa-l ajute sa devina un crescator profesionist.

Recandu Bargaului, o vatra straveche

Desi nu s-a lansat cu surle si trambite, tin foarte mult sa pomenesc numele unei carti care a vazut lumina tiparului in preajma expozitiei.

Primul volum al lucrarii *Recandu Bargaului, o vatra straveche*, este prima incercare de schita monografica a localitatii natale, apartinand bargauanului Nicolae Vrasmas, un om care manuieste cu pricepere arta scrisului, si care, cu mult respect pentru valorile, oamenii si faptele acestor locuri, a editat aceasta prima lucrare despre frumoasa Sara a Bargaielor.

Dupa cum spunea si Nicolae Iorga, *atrec trece cineva de la Bistrita inainte si se afunda in Carpati, este lovit la fiecare pas de vederea locurilor cele mai pitoresti si mai desfatatoare. Natura este atat de bogata, incat se poate zice ca a descalsecat Dumnezeu pentru fericirea celor care locuiesc aici...*

Am lasat in urma Valea Bargaului, avand convingerea ca fiecare reintoarcere aici imi va da prilej de bucurie. Mai ales daca pana atunci se va concretiza si sprijinul pentru acesti crescatori. Merita toate eforturile, stimati guvernanti!

Articol publicat in revista Ferma nr. 09 (53) - octombrie 2007.

Nicoleta Dragomir